

Yeni Sinsiyet Tipolojisi'nin “Biz” Söylemi ve Retorik Arsızlığı

Yeni Sinsiyet olarak kavramlaşan tavrın projelendirdiği birliktelik görüngüsü, hayret verici bir biçimde “tipoloji” tanımıyla çelişmektedir. *Yeni Sinsiyet ve Bazı Enstrümanları** adlı yazımda bu durumdan kısaca bahsetmişim. Şu an okumakta olduğunuz yazıda ise söz konusu “kök çelişki”nin ya da “kök yanılısama”nın salınımlarından, Yeni Sinsiyet'in sentetik yüzlerinden ve haysiyetsizlikle çoğalan, yaygınlaşan “biz” söyleminden bahsetmeye çalışacağım.

Yeni Sinsiyet'in çeşitli enstrümanlarını kullanarak “cehalet alanı”nda icra ettiği girişimler ve bu enstrümanların işlediği çürük değer yargılarıyla ateşlenen yandaş-paydaş etkileşimleri, söz konusu alanın bir ortama dönüşüm sürecini tamamlamıştır. “Cehalet ortamı” şeklinde ifade ettiğimiz bu oluşumun tamamlanmasının hemen ardından -kendi tanımıyla çelişen- yeni bir tipolojinin çerçevesi de kaçınılmazdı.

Yeni Sinsiyet'in oluşturduğu -şimdilerde belirgin bir şekilde niceliksel geçerlik kazanmaya başlayan- tipolojiyi incelediğimizde söz konusu birliktelik biçiminin zihinsellik boyutunun olmadığını görürüz. Ortamdaki tüm etkileşimler cehalet ve türevi tözsüz söylemlerle yapay bir şekilde hızlandırılmıştır. Bu nedenle Yeni Sinsiyet'in uygulayıcılarının ağzına dolanan “biz” söyleminin niteliksel bir derinliğinin olmadığı aşikârdır. Yeni Sinsiyet tipolojisinin “biz” söylemi -her şeyden önce- liyakata dayalı değildir. “Kifayetsiz bir muhteris” olmak, Yeni Sinsiyet'in aradığı, cehalet ortamına katabileceği en elverişli ve yaygın karakter olumsuzluğudur, kullanım potansiyelidir. Kifayetsiz muhteris, yıllar öncesinden başlayan bir deneyim aktarımı ya da analitik çıkarım, süreç, emek, odaklanma, zanaat, haysiyet ya da uzgörü gibi değerleri umursamaz. Ancak tüm bu değerlere -üstelik de eşanlı olarak- sahipmiş gibi bir aşırı özgüven telkiniyle kendini sürekli besler. (*Bkz: Dunning-Kruger Etkisi*) Kifayetsiz muhteris tipolojisinin özgüveninin temel dayanakları cehalet ortamının niceliksel büyüklüğü ve özdeğerlendirme yeteneksizliğidir.

Cehalet ortamında -ortamın kuruluşu gereği- “liyakat” söylemlerine güven yoktur. Çünkü Yeni Sinsiyet'in uygulayıcıları için kullanım değeri olmayan bir şeydir liyakat; cehalet ortamında şüphe uyandıran, kişilerin kafasını karıştıran bir temayüz ya da ayrımcılık gibi tanıtılmış ve önemsizleştirilmiştir. Cehalet ortamının “biz” söylemlerinin hiçbirinde liyakat olgusuna yönelik atıflar bulamazsınız; Yeni Sinsiyet'in temel yaklaşımı bir konunun tözünü gizlemekle ya da geçiştirmekle ilgili olduğundan cehalet ortamındaki çeşitlemelerde, bir konunun tözüne ulaşmaya çalışan liyakat söylemleri geçersiz ve işlevsiz sayılmaktadır. Yeni Sinsiyet'in retorisi ve dolaşımı -tam da kifayetsiz muhterislerin arzu ettiği gibi- cehalet ortamında yer alanların birbirini ve birbirinin yetkelerini “değer” ya da “kazanım” olarak görmemesi yönünde bir imkân da verir. Bu imkân, cehalet ortamındaki özdeğerlendirme eksikliğini kümülatif olarak arttırmakta ve yanlışları sürekli kılmaktadır. Yeni Sinsiyet'e göre liyakat, boşunadır ve bulandırıcıdır; cehalet ortamındaki ütüyü bozar.

Yeni Kapitalizm'in meritokrasi anlayışı da böyledir. Tıpkı “tipoloji” tanımındaki çelişkide olduğu gibi, modern meritokrasi kapsamında da tuhaf bir şekilde “liyakat” yoktur. Modern meritokrasinin ilgilendiği tek şey, farklı nedenlerle, farklı zamanlarda, farklı disiplinlerden farklı söylemleri yapay bağlamlar aracılığıyla birleştiren arsız bir retorisi oluşturabilme becerisidir. Bu retorik sarmaşığı, arkaplanında şu tümceyi imler; “Bizimle işbirliği yapın... İşbirliği yapın ki biz niceliksel olarak daha da güçlenelim. Bizi, beraberce büyütelim.” Yeni Sinsiyet'in fetbahlarının “biz” söylemindeki arkaplanı bir

katman kadar daha tercüme edip boyayı kazımaya devam edersek; “Yeni garabet alanlarının oluşması ve ardından yeni cehalet alanlarının mevcut cehalet ortamına eklenmesi” ezberiyle karşılaşırız. Günümüzün meritokrasisi “işbirliği yapabilmek potansiyeli” ve “ikna edilebilirlik” üzerine kuruludur.

Tekrarlamamız gerekiyor: Yeni Sinsiyet’in “biz” dediği şey, ön-kabulleri açısından niteliksel değildir; öyle olsaydı, tarihte, tüm tarihimizde “cehalet” denen şeyi bir liyakat olarak kabul etmek zorunda kalırdık ki Yeni Sinsiyet’in fetbahlarının arzu ettiği, dayatmaya çalıştığı tipolojik çelişkilerden biri de budur. Yeni Sinsiyet’in “biz” dediği şey niceliksel bir söylemdir: Nemalanıcılarının zihninde, cehalet ortamını yüksek bir “biz” niceliğine ulaştırmayı amaçlar. Bu nedenledir ki yapısal incelemeler de, araştırmalar da, yüksek sesli mücadeleler de, kitaplar da, yazılar da, kuramlar da, tarihsel gerçekler de yeni sinsiyet’in cehalet ortamının “olmayan” niteliğini yıpratamaz.

Yeni Sinsiyet’in değişken söylem yapısı çelişkileri arttırarak sentetik bir ön-kabul çeşitliliğine, parçalanmasına yol açmaktadır. Bilgiler, rakamlar, olaylar, aktarımlar ya da alıntılar yapay bağlarla -ve bağlaçlarla- kullanıldığında sürekli olarak gerçek öncül önermelerinden, nedensellik ilkesinden, tarihsel arkaplanından, mantık silsilesinden kopmaktadır. Kuramların semantik ve kavramsal bütünlüğü de sürekli olarak parçalanmaktadır; sessiz yığınlara aktarılan ve dolaşıma sokulan bilgiler sürekli konum değiştiren birer lego parçasına, farklı bağlamlarda kullanılan birer enstrümana dönüşmüştür. Bu noktada gerçeklik de legolaştırılmıştır. Söz konusu deformasyon, bilginin ve tarihin göreceli olmayan taraflarını, nedensellik silsilesini, bir bilgiyi öncülleri ve ardıllarıyla birlikte doğru kavramanın, “anlam” denen şeye ulaşmanın önemini -yani bilgiyi bilgi yapan öğeleri- de yıpratır. Legolaşmış ve fragmanlanmış bilgiler farklı formlarda aynı “retorik arsızlığı”na hizmet eder. Yeni Sinsiyet’in fetbahlarının o önlenemez retorik arsızlığına...

Retorik arsızlığının bünyesinde pragmatik itkiler, muhteris tipolojisinin niceliksel yaygınlığı, kolaycılık, hilebazlık, özdeğerlendirme eksikliği, liyakatsizlik ve kifayetsizlik perçinlenmektedir. Yeni Sinsiyet’in “biz” söylemi; tözün gizlenmesi, bulanıklaştırılması ve gerçek öncüllerinden koparak legolaşmış söylemlerin yarattığı bir “çelişkiler trafiği” üzerine kurulmuştur. Bu trafik, Yeni Sinsiyet’in nemalanıcıları açısından çok önemlidir: Cehalet ortamında geçerli olan retorik arsızlığı ile çelişkilerin akışkanlaşması, kabul görmesi, yargıya dönüşmesi, fark edilmemesi, çelişkilere “sessiz” kalınması devasa bir toplumsal unutkanlığı bir etkileşim olarak tekrar tekrar pekiştirir. Unutkanlık, unutkanlık doğurur ve tözden uzaklaşma yolunda devam eder: Fetbahlığın işlerliği güç kazanmaktadır.

Sonuçta, Yeni Sinsiyet’in fetbahları tarafından “biz” diye ifade edilen şey, cehalet ortamının unutkanlıktan, tözsüzlükten, çelişkilerden oluşan, akışkanlaşan ve salınan görünmez bir tel örgüyle -retorik arsızlığıyla- çevrilmiş halidir. Tüm yazı boyunca işaret etmeye çalıştığım bu tel örgünün içinde yer almamak -tarihsel açıdan düşünüldüğünde- bir insanlık onuru meselesidir.

İnsanlığınıza sahip çıkın!

22 Eylül 2010 - Zafer Yalçınpınar (Zy)

* Bkz: <http://zaferyal.kuzeyyildizi.com/i21.html>